

DECLARACIÓ DE LA TAULA DE CIUTADANIA I IMMIGRACIÓ EN DEFENSA D'UN PROCÉS DE REGULARITZACIÓ ADMINISTRATIVA QUE ENS AJUDI A SORTIR DE LA CRISI ABANS I AMB IGUALTAT

Tots els indicadors disponibles fan preveure que la crisi sanitària global causada per la COVID-19 anirà seguida d'una greu crisi econòmica i, en conseqüència, d'una crisi social de gran abast. Com en totes les situacions difícils, les condicions prèvies per afrontar-les en determinen l'impacte, així com les possibilitats de recuperació. Dit d'una altra manera, la pandèmia i l'aturada de l'activitat econòmica agreugen les desigualtats i no podem parlar de sortida de la crisi si no ho fem amb igualtat.

L'extensió de l'epidèmia ha afectat més els que partien d'una salut més vulnerable, el confinament ha estat menys eficaç entre els que vivien en habitatges en pitjors condicions, l'impacte sobre el mercat de treball ha estat més greu entre els que no tenien contracte o el tenien més precari, la pèrdua d'ingressos ha tingut més efecte entre els que tenien menys capacitat d'estalviar, i les possibilitats de sortida són més escasses entre els que tenen menys xarxa social o menys oportunitats per a l'ocupació o no tenen documentació.

En aquesta crisi, però, s'hi afegeixen dificultats extraordinàries per a totes les persones en situació de vulnerabilitat i, en especial, les immigrades. L'aturada de l'activitat econòmica ha estat sobtada i dràstica. Sense avís previ ni donant capacitat de preparació o de reacció, les persones autoocupades, les autònomes i les emprenedores de molts àmbits d'activitat amb forta presència de població immigrada han vist desaparèixer els seus ingressos d'un dia per l'altre. Moltes persones amb contractacions temporals de nombrosos sectors on treballen les persones immigrades s'han quedat sense feina. D'altres, una mica més afortunades, han entrat en un ERTO que els ha reduït els ingressos, els ha introduït incertesa sobre el futur i, massa vegades, han cobrat tard i malament. I aquesta situació ha estat molt més greu per a les persones estrangeres que es troben sense autorització administrativa, que han vist tancat qualsevol accés a les prestacions extraordinàries que va aprovar el Govern de l'Estat espanyol amb motiu de la crisi sanitària.

En aquestes circumstàncies, cal reforçar les polítiques socials i d'atenció a les situacions de més vulnerabilitat. I cal que arribin a tothom, cal que facin visibles els invisibles. Cal una atenció especial per arribar als qui avui són fora del radar de l'acció pública perquè no han pogut accedir a l'empadronament. Cal un compliment estricte de la normativa que regula el padró municipal perquè hi consti tothom que viu als municipis de Catalunya, tal com ho regula la Llei de bases del règim local i ho concreta la Instrucció tècnica del 17 de febrer de 2020.

En altres moments de dificultat l'economia submergida ha estat una alternativa no desitjable, però permetia alguns ingressos. Avui, però, aquesta opció inclou activitats que pràcticament han desaparegut. Aquestes activitats no són desitjables per a ningú. En primer lloc, per a qui la pateix, ja que implica treballar en pitjors condicions i sense els drets laborals més bàsics reconeguts. En segon lloc, per a la mateixa activitat econòmica regular, ja que suposa una competència deslleial. I, en tercer lloc, tampoc ho és per a la societat en general, ja que afebleix la capacitat recaptatòria, l'exercici de la solidaritat fiscal i el sosteniment de les polítiques de benestar. Malauradament, l'economia submergida és l'única alternativa per a

milers de persones a qui no s'ha facilitat l'oportunitat de regularitzar-ne la situació administrativa.

Les persones immigrades i, singularment, les que es troben en una situació d'irregularitat administrativa, estan entre les més afectades per aquestes situacions. Són les veïnes i els veïns del nostre barri, són les famílies de l'escola dels nostres fills i filles, són les que fan tasques que en aquesta crisi s'ha vist que eren imprescindibles per al benestar comú, com ara la cura dels nostres avis i àvies, el treball al camp, el transport, l'alimentació, les feines a les residències de gent gran o la producció d'aliments per garantir l'abastament alimentari de la població.

Però, en canvi, aquestes mateixes persones no poden exercir els drets i els deures que tenen la resta de la ciutadania. Si volem sortir de la crisi i volem fer-ho amb igualtat, necessitem que totes les persones que viuen a Catalunya tinguin accés a l'autorització de residència i, si estan en edat de treballar, a l'autorització de treball.

Sovint s'ha utilitzat com un argument contrari a la regularització administrativa la possible atracció de nous moviments de població que podria generar un procés d'aquestes característiques. Però, durant el confinament, les fronteres han estat tancades, la mobilitat gairebé ha desaparegut i, en les fases posteriors, es preveu que hi haurà una mobilitat de persones molt limitada. Ara és el moment de fer-ho. La mobilitat pràcticament ha desaparegut, i diversos sectors, com l'agroalimentari, necessiten mà d'obra. Ara, més que mai, és cabdal generar oportunitats d'ocupació.

Hi ha qui argumenta que un reconeixement de la realitat poblacional podria incrementar la competència per recursos públics escassos, cosa que podria comportar tensió social. Però és a l'inrevés. Si tothom que pugui treballar ho fa contribuint fiscalment i cotitzant a la Seguretat Social, els recursos públics seran menys escassos. Una bona part de persones en edat de treballar que té la població immigrada genera un saldo positiu en les arques públiques, com han demostrat diversos estudis, gràcies a l'aportació fiscal que fan. Igualment, si tothom que viu a Catalunya ho fa amb els mateixos drets i deures, la solidaritat, el reconeixement mutu i l'empatia seran més forts entre persones que es consideren iguals, que no pas entre persones que viuen una situació de desigualtat legal bàsica.

També s'ha dit que aquest és un camí que Europa no permet i que dificulta la relació amb el nostre entorn polític europeu. Tanmateix, ha estat el Consell d'Europa qui ha apel·lat el reconeixement dels drets de les persones com a estratègia per a una sortida justa de la crisi.

I tenim l'exemple de Portugal, on la regularització d'unes 150.000 persones s'ha plantejat com un acte de justícia social i humanitària, a fi de donar accés a la cobertura sanitària, però també com una mesura d'impuls a l'activitat econòmica. A Itàlia s'acaba d'aprovar un altre procés que pot afectar 600.000 persones per frenar els contagis i, també, per salvar sectors com l'agrícola i la cura de les persones, i Alemanya ja fa temps que regularitza la situació de persones que han estat nou mesos amb una ordre d'expulsió no executada.

En definitiva, volem expressar que, davant una situació tan greu en què l'ajuda social és tan necessària, si traiem barreres jurídiques, farem que qualsevol persona que pugui treballar estigui en condicions de fer-ho i, d'aquesta manera, podrem atendre millor les necessitats

socials de qui realment sigui dependent. En aquest moment en què la recuperació econòmica és una prioritat fonamental, hem de fer que tothom que hi pugui contribuir ho faci. Deixem treballar i deixem pagar impostos a tothom que tingui la capacitat de fer-ho eliminant barreres jurídiques.

També som conscients que les mesures que cal prendre han de ser urgents i amb efectes immediats. Si bé la Llei d'estrangeria s'ha de canviar amb profunditat, també som conscients que un procés d'aquesta mena requereix un temps que supera de bon tros les necessitats de l'emergència social. Demanem, per tant, que s'utilitzin els mecanismes jurídics existents o, mitjançant procediments legislatius d'urgència, s'efectuïn reformes jurídiques puntuals que arribin a tantes persones com sigui possible.

Per tot el que s'ha exposat, des de la Taula de Ciutadania i Immigració de Catalunya demanem

A. Al Govern de l'Estat:

1. Que utilitzi mecanismes existents com els que contenen els articles 127 i 125, o la disposició addicional primera, en el seu punt quart del Reglament de la Llei 4/2000 sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya, per regularitzar la situació administrativa del màxim nombre de persones possible.
2. Que habiliti un mecanisme especial per accedir a l'autorització de residència i treball a les persones amb experiència en els treballs de les cures que puguin contribuir a recuperar els serveis socials i sanitaris.
3. Que reformi el Reglament per a la concessió automàtica d'una autorització de treball i residència a tots els joves més grans de 18 anys que han immigrat sols i que estiguin sota la tutela o guarda del sistema de protecció de la infància.
4. Que s'accelerïn els tràmits de reconeixement de les titulacions universitàries i no universitàries adquirides a l'estranger, especialment les dels àmbits professionals de l'assistència social i sanitària.
5. Que, durant un període d'un any des de la finalització de l'estat d'alarma, es redueixi a un any el termini d'estada que es requereix per accedir a l'arrelament social i a tres mesos el de l'oferta de contracte.
6. Que reforci la capacitat administrativa de les oficines i dels serveis d'estrangeria de les subdelegacions del Govern, a més de les comissaries del Cos Nacional de Policia (CNP), i que compti amb la possibilitat que altres administracions els donin suport per resoldre l'embús en determinades tramitacions.
7. Que no retalli els fons per a polítiques actives d'ocupació, sinó que els reforci i els amplii.
8. Que agilitzi la tramitació i resolució de les sol·licituds de nacionalitat aturades des de fa massa temps.
9. Que habiliti procediments de flexibilització dels requisits per renovar les autoritzacions administratives quan finalitzi la pròrroga de sis mesos per lluitar contra la irregularitat sobrevinguda.
10. Que s'incentivi i es fomenti la sensibilització a les empreses per a la contractació de persones amb una situació de més vulnerabilitat.

B. Al Govern de la Generalitat:

1. Que posi en funcionament un pla de xoc per a una sortida de la crisi amb equitat que reculli, entre d'altres, mesures de suport als processos de regularització dins l'àmbit de les seves competències.
2. Que impulsi un programa de difusió entre els agents econòmics que puguin fer contractes de treball i la ciutadania, per al coneixement i la implementació del procediment de l'arrelament social per accedir a la regularitat administrativa.
3. Que doni suport a la presentació de projectes de treball per compte propi per accedir a la regularitat administrativa.
4. Que contribueixi a crear cooperatives de treball que permetin que les treballadores de les cures tinguin accés a la regularitat administrativa.
5. Que impulsi polítiques actives d'ocupació que permetin el manteniment i l'accés a la regularitat administrativa.
6. Que difongui la utilitat de l'informe 03 (segons RLOEX, Informe d'esforç d'integració) per evitar la irregularitat administrativa.
7. Que impulsi un pla perquè els joves migrats sols, d'entre 18 i 21 anys, puguin accedir a la inserció laboral i a la regularitat administrativa a llarg termini.
8. Que impulsi actuacions de prevenció del racisme i la xenofòbia i de foment de la convivència.
9. Que vetlli pel compliment de les mesures de prevenció de riscos laborals i sanitàries a les empreses per garantir una incorporació adequada a la feina, especialment pel que fa als llocs més desregulats, com ara el treball de la llar.

C. Als ajuntaments:

1. Que vetllin perquè els padrons reflecteixin la població real dels municipis, és a dir, pel compliment de la legalitat en els processos d'empadronament, i que habilitin l'empadronament sense domicili fix per a totes les persones que es troben en una situació d'infrahabitatge, incloent-hi les persones que viuen en una situació de relloguer.
2. Que vetllin perquè tota la població tingui accés a les polítiques socials bàsiques.

D. A les entitats, a la ciutadania i als agents econòmics i socials:

1. Que posin el seu gra de sorra, dins de les seves possibilitats, perquè totes les persones que vivim juntes ho fem en condició de ciutadans i ciutadanes:
 - Cal tenir present el procediment d'arrelament, i d'altres que reclamem en aquest escrit, per assolir que els veïns i veïnes que avui conviuen amb nosaltres en una clara situació de desavantatge per motius jurídics ho puguin fer des de la igualtat de drets i deures.
 - Cal tenir presents aquestes possibilitats quan fem noves contractacions, quan ajudem a trobar feina, quan ajudem a conèixer el nostre marc laboral, quan compartim el català com a llengua d'acollida o quan fem efectiu el principi de convivència entre iguals.

Perquè, d'aquesta crisi, en volem sortir amb equitat.